

Annoteret bibliografi

- **Kommenteret oversigt over undersøgelser med fokus på Grønlandske børn og unge**

Udarbejdet af Birger Poppel (2019)

Nærværende bibliografi er et lettere revideret uddrag af en kommenteret bibliografi:

'Befolkningsundersøgelser, levevilkårsundersøgelser, samt undersøgelser af udvalgte gruppers sociale problemer, udfordringer m.m. i Grønland – herunder sårbarhed og sårbare grupper', som blev udarbejdet til Kalaallit Røde Kors' Sårbarhedsundersøgelse (maj 2018) og til BUFI, Ilisimatusarfiks Børne- og Ungeprojekt (november 2018).

Denne version (juni 2019) er målrettet Ilinniarfissuaq, Institut for Lærings undervisning om grønlandske børn og unges vilkår og livskvalitet.

Grønlandske børn og unge – en gennemgang af undersøgelser om børn og unges levevilkår og livskvalitet

Der er over en årrække gennemført en række undersøgelser om børn og unges levevilkår og livskvalitet – både undersøgelser, der udelukkende fokuserede på børn og undersøgelser, der belyste børns og unges vilkår som en del af familier og husholdninger eller som aldersgrupper sammenlignet med andre aldersgrupper i befolkningen. Befolkningsundersøgelserne, der er gennemført jævnlige siden 1994 af Statens Institut for Folkesundhed i samarbejde med de grønlandske sundhedsmyndigheder er eksempler på sidstnævnte.

Nærværende oversigt har til hensigt at skabe et overblik over undersøgelser om grønlandske børn og unge, deres levevilkår og trivsel. Gennem denne litteraturgennemgang er det aktuelt målet at bidrage til Kalaallit Røde Kors' projekt om sårbare grupper i Grønland. I et længere perspektiv er det – gennem videreudvikling af oversigten til en egentlig annoteret bibliografi – hensigten at styrke det faglige grundlag for såvel den videre forskning inden for børne- og ungeområdet som for den offentlige diskussion af børns og unges vilkår i Grønland og i forlængelse heraf også styrke grundlaget for den løbende politikudvikling på området.

I en artikel i *International Journal of Circumpolar Health* (IJCH) i 2017¹ gennemgik og kategoriserede Glendø og Berliner de seneste 40 års børne- og ungeforskning i Grønland (Glendø & Berliner 2017). Et af resultaterne er opgjort i nedenstående oversigt, hvor publikationerne på baggrund af de fire årtiers forskning er kategoriseret (ibid.).

Nedenstående litteraturgennemgang inddrager alene forskning og udredning af børns og unges vilkår, der er offentliggjort siden 2000 og alene rapporter og undersøgelser, der er udarbejdet på foranledning eller i regi af Grønlands Hjemmestyre/Selvstyre og dets institutioner. Ud over det ressortansvarlige landsstyreområde/department har særligt to enheder været aktive i forbindelse med sikring af en mere systematisk dokumentations- og analysevirksomhed i denne periode:

- MIPI, Videnscenter om Børn og Unge i Grønland, der etableredes i 2004 i medfør af Landstingslov nr. 26 af 18. december 2003. Videnscenterets opgave var som dokumentationscenter at indsamle og systematisere viden om børns og unges vilkår i Grønland. "Der indsamles oplysninger med udgangspunkt i barnet, f.eks. familiemæssige, sociale, sundheds-, skole- og bolig-mæssige forhold." <http://www.mipi.gl/da/> MIPI's aktiviteter ophørte i 2012, da der etableredes en Børnetalsmandsinstitution, MIO.
- MIO er Grønlands Børnerettighedsinstitution. MIO blev etableret i foråret 2012 arbejder – ifølge institutionens hjemmeside – for at udbrede kendskabet om FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) i Grønland. MIO arbejder for, at FN's

¹ Glendø, M. & Berliner, P. (2017). *Forty years of research concerning children and youth in Greenland: a mapping review*. In: *INTERNATIONAL JOURNAL OF CIRCUMPOLAR HEALTH*, 2017 VOL. 76, 1323526 <https://doi.org/10.1080/22423982.2017.1323526> <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5497539/pdf/zich-76-1323526.pdf>

Børnekonvention omsættes til konkrete indsatser, som forbedrer dagligdagen for – særligt udsatte – børn og unge i Grønland. <http://mio.gl/om-mio/?lang=da>

Mens MIPI og MIO har været igangsættende og organiserende i forhold til dokumentations- og analysevirksomheden på børne- og ungeområdet har ikke mindst Grønlands Statistik (i 1999 og 2003 bl.a. i samarbejde med Paarisa og European Project on Alcohol and other Drugs), Statens Institut for Folkesundhed/Syddansk Universitet, Institut for Velfærdsforskning/SFI – Det Nationale Center for Velfærd og forskere tilknyttet den grønlandske del af HBSC (Health Behaviour in School-aged Children) stået for gennemførelse af undersøgelser, analyser og etablering af det nødvendige datagrundlag.

NB: se i øvrigt de generelle kommentarer til litteraturgennemgangen først i 'Oversigten'.

Figur: Temaer i børne- og ungdomsforskning i Grønland 1976-2016.

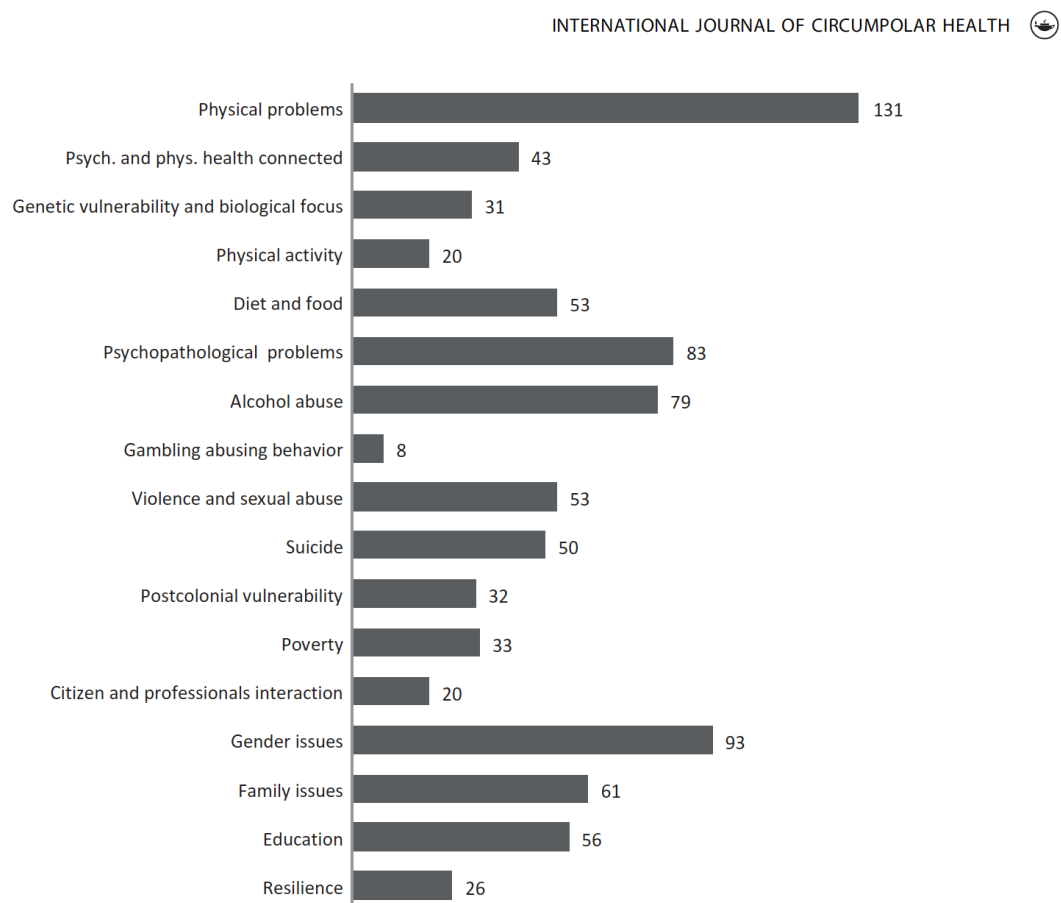

Figure 3. Themes in the studies on children and youth in Greenland, 1976–2016.

Kilde: Glendø & Berliner (2017).

MIPI – Videnscenter for børn og unge (I)

Børns Levestandard i Grønland

Rapporterne er forfattet af: Sissel Lea Nielsen, Christina Schnohr og Steen Wulff

- ***Børns Levestandard i Grønland del 1: "Børn med afsavn - interviewundersøgelse med børn og forældre i familier med knap økonomi"***

Udgivet: 1. juni 2007

Rapporten handler om hvordan børn i familier oplever og håndterer familiens økonomiske situation.

Denne rapport tager udgangspunktet i et børneperspektiv således:

Den første af de tre delundersøgelser omhandler interviews med børn og forældre fra familier, hvor den ene eller begge forældre modtager offentlig hjælp.

De andre to delrapporter repræsenterer ikke en specifik indkomstgruppe. Den ene er baseret på stile skrevet af elever i folkeskolens 9.-10. klasser, og den sidste del indeholder tegninger af børn i alderen 11-12 år.

Datagrundlaget stammer fra Nuuk og Nordgrønland.

Rapporten findes som en sammenfatning på dansk og grønlandsk, samt som helhed på dansk og grønlandsk her:

<http://www.mipi.gl/da/MIPIs-udgivelser/Borns-levestandard-i-Gronland>

- ***Børns levestandard del 2: Børnefattigdom i Grønland - en statistisk analyse af indkomstdata for husstande med børn***

Udgivet: 17. september 2007

Baseret på udtræk fra Grønlands Statistik om indkomster, sociale ydelser og husstandssammensætninger kortlægger rapporten, hvor mange og hvilke børn der kan betegnes som værende berørt af fattigdom i Grønland.

Dertil analyserer rapporten, hvilke faktorer der påvirker risikoen for, at et barn kommer til at leve i fattigdom. Der er i Grønland ikke en officielt fastlagt fattigdomsgrænse, som rapporten kan tage udgangspunkt i. Rapporten bruger derfor i stedet andre internationalt anerkendte metoder, blandt andet ved hjælp af tre forskellige mål for fattigdom: 1) Relativ fattigdom, 2) Trangsvurderet hjælp fattigdom og 3) Implicit fattigdom.

Rapporten findes som en sammenfatning på dansk og grønlandsk, samt som helhed også på dansk og grønlandsk:

<http://www.mipi.gl/da/MIPIs-udgivelser/Borns-levestandard-i-Gronland>

- ***Børns Levestandard del 3: FN's Børnekonvention og barnets ret til en tilstrækkelig levestandard***

Udgivet: 1. november 2007

På baggrund af konklusionerne fra del 1 og del 2 vurderes der i denne rapport, om grønlandske børn nyder retten "til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling", som børn har ifølge FN's børnekonvention.

Rapporten gennemgår også, hvordan bestemmelsen skal forstås.

Dertil videregiver rapporten anbefalinger fra FN om, hvordan man kan overvåge og forbedre børns levestandard.

Rapporten findes som en sammenfatning på dansk og grønlandsk, samt som helhed også på dansk og grønlandsk:

<http://www.mipi.gl/da/MIPIs-udgivelser/Borns-levestandard-i-Gronland>

MIPI – Videnscenter for børn og unge (II)

- ***Familiers levevilkår, Kommenteret statistik, 2004***

Rapporten skaber overblik over og belyser grønlandske familiers levevilkår, primært ud fra en opsamling af den eksisterende viden og statistik. "Familiers Levevilkår 2004" er udgivet i anledning af Familie-10-året.

Emner som bliver berørt er: Indkomstforhold, uddannelse og erhverv, boligforhold, fritidens betydning for trivsel, sundhed, omsorg og omsorgssvigt og social anbragte børn.

Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

Kommunernes børne- og ungdomspolitik (2005) af Peter Dahler-Larsen

Formålet med dette review er at gøre status over de grønlandske kommuners arbejde med børne- og

ungepolitik og pege på nogle centrale temaer og problemer i dette arbejde. (s. 3)

Børne- og ungepolitikkerne har således en ganske forskellig udformning og et meget lidt standardiseret præg. Det tyder på, at man hver især 'prøver sig frem' og kommunerne ikke lærer af/efterligner hinandens politikker. (s. 5-6)

Der er en stærk overvægt af brede formuleringer i børne- og ungepolitikernes målsætninger, som kritiseres for at ikke at være operationaliserbare og svære at bruge som rettesnor i det daglige arbejde. (s. 8), men der findes også eksempler på konkrete, operationelle mål. (s. 9)

Analysen er foretaget ud fra børne- og ungepolitikker fra Aasiaat, Ilulissat, Qasigiannnguit og Nuuk (s. 4)

Rapporten findes også på grønlandsk her:

<http://mipi.nanoq.gl/Emner/e%20Udgivelser/~media/4DA0A5A2C75A412A9FF41AAC1D8008E9.ashx>

Statistik om børn og unge i Grønland

Denne serie indeholder statistiske oplysninger om børn og unge. Formålet er at få et konkret udgangspunkt, for at se, hvordan det står til på børn og ungeområdet.

Til disse udgivelser findes der også temadele (med undtagelse af den første udgivelse fra 2003), man skal dog være opmærksom på at disse findes separate fra udgivelserne.

Børn og unge defineres her som de 0-24-årige.

Data er indhentet fra forskellige centrale myndigheder i Grønland samt Grønlands Statistik.

- ***Statistik om børn og unge i Grønland – 2003***

Denne udgivelse indeholder emner som: Demografiske oplysninger, økonomi, uddannelse, sundhed, misbrug, kriminalitet og børn og unge på døgninstitutioner.

Udgivelsen er både på dansk og grønlandsk.

- ***Statistik om børn og unge i Grønland – 2005***

Denne udgivelse indeholder emner som: Demografiske oplysninger, økonomi, uddannelse, sundhed, kriminalitet og børn og unge på døgninstitutioner.

Temadelen handler om børn og unges adgang til pasning, skole og fritidsaktiviteter. Her konkluderer man at der er meget forskellige muligheder for børn i Grønland hvad angår pasning af de mindste, hvor mange penge der bruges på tilskud til fritids- og kulturelle aktiviteter og hvor stor en dækning der er af lærernormeringen, der dækkes af uddannede lærere. (s. 14)

Udgivelsen er både på dansk og grønlandsk.

- ***Statistik om børn og unge i Grønland – 2007-2008***

Denne udgivelse indeholder emner som: Demografiske oplysninger, økonomi, uddannelse, sundhed, kriminalitet og børn og unge på døgninstitutioner.

Temadelen handler om børn og unge med god trivsel. Denne undersøgelse tegner et billede af unge med god trivsel i Grønland ud fra forskellige spørgeskemaundersøgelser blandt skolebørn.

Omkring halvdelen af de adspurgte skolebørn har angivet at de trives godt i den pågældende måned på det tidspunkt, de har svaret på et spørgeskema fra undersøgelsen "Unge trivsel i Grønland 2004".

Fælles for børn og unge med god trivsel er, at de har let ved at kommunikere med deres venner, kammerater, kærester og forældre om problemer (s. 16)

Udgivelsen er både på dansk og grønlandsk.

- ***Nøgletal om børn og unge i Grønland***

Nøgletal om børn og unge i Grønland indeholder centrale tal om børn og unge i Grønland. Formålet er at sætte fokus på og følge udviklingen i børns og unges levevilkår.

Denne serie har førhen været offentliggjort under titlen "Statistik om børn og unge i Grønland" – og grunden til ændringen af navnet er, at betegnelsen statistik signalerer en analytisk belysning af et emne, og disse udgivelser er mere oversigt over tal, og er ikke analyser.

Til disse udgivelser findes der også temadele, disse kan findes separat fra rapporterne.

Børn og unge defineres her som de 0-24 årige.

Data er indhentet fra Landslægeembedet, Inerisaavik, Grønlands Statistik samt Selvstyret.

Nøgletal om børn og unge i Grønland 2009 indeholder emner som: Demografiske oplysninger, offentlige ydelser og ledighed, uddannelse, sundhed, kriminalitet, børn og unge på døgninstitutioner. Temadelen handler om kultur og idræt, hvor målet har været at synliggøre nogle af de kommunale kulturelle og idrætsmæssige tilbud, der er til rådighed for børn og unge. Der blev dog påpeget, at der ikke ville optræde en udtømmende liste over alle tilbud.

Udgivelsen er både på dansk og grønlandsk.

Nøgletal om børn og unge i Grønland 2011 indeholder emner som: Demografi, offentlige ydelser og ledighed, uddannelse, sundhed og børn og unge på døgninstitutioner.

Temadelen handler om Piareersarfiit, hvor fokus er på den såkaldte restgruppe, der ikke kommer videre i uddannelsessystemet efter folkeskolen.

Resultaterne fra temadelen viser, at mange af Piareersarfiits ansøgere har et gennemsnit fra folkeskolen, der er så godt, at de ikke behøver at gå på Piareersarfiit, men kan gå direkte til en erhvervs- eller studieforberedende uddannelse. Dette kan være en indikator for, at de føler sig usikre på deres egne evner og formåen efter folkeskolen.

Langt størstedelen af eleverne var på centrene for at få opkvalificering.

Den største gruppe ved AEU2-prøverne er de 18-25-årige. (s. 29)

Udgivelsen er både på dansk og grønlandsk.

European Survey Project on Alcohol and other Drugs (ESPAD) er en sammenlignende undersøgelse af skoleelevers forbrug af cigaretter, alkohol og narkotika i en række europæiske lande (fra 26 lande i 1995 til 35 lande i 2015). ESPAD har været gennemført hver fjerde år siden 1995 og senest i 2015.

I 1998 blev Hjemmestyrets sundhedsdirektorat kontaktet af ESPAD med henblik på deltagelse i 1999-undersøgelsen. Grønland deltog i 1999- og 2003-undersøgelserne. De godt 60 hovedspørgsmål og mere end 200 uddybende spørgsmål er udarbejdet af Paarisa og Grønlands Statistik i samarbejde med ESPAD's internationale koordinator. Grønlands Statistik stod for gennemførelsen af de to undersøgelser, der begge er disponeret således:

1. Beskrivelse af respondenterne
2. Cigaretrykning
3. Forbrug af alkohol
4. Hash og snifning
5. Appendiks om: metode, vægtning og repræsentativitet

- **Grønlands Statistik (2000). ESPAD99 Rusmiddelundersøgelse blandt unge, årgang 1983 og 1984, i Grønland. Specialpublikation 2000:2. Nuuk: Grønlands Statistik og Sundhedsdirektoratet/Paarisa. ISSN 1600-2679.**

Grønlands Statistik gennemførte ESPAD 1999-undersøgelsen blandt unge, årgang 1983 og 1984 som en spørgeskemaundersøgelse blandt grønlandske elever i 9., 10. og 11. klasse i maj 1999. Svarprocenten er på 57,5%. Blandt rapportens hovedkonklusioner er:

- Hovedparten af de 14-16-årige giver udtryk for tilfredshed med sig selv og med deres helbredsmaessige situation;
- 54 pct. Af de unge ryger dagligt;
- 3 af 4 unge har prøvet at være fulde;
- Unge i Sydgrønland har det største forbrug af cigaretter, alkohol og hash;
- De unge mener, det er værre at drikke 1-2 genstande om dagen end at samle hele forbruget i weekenden;
- Hver 5. har røget hash, og mere end hver 8. har sniffet.

Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

- **Grønlands Statistik (2000). ESPAD99 Rusmiddelundersøgelse blandt unge, årgang 1986, 1987 og 1988, i Grønland. Specialpublikation 2003:2. Nuuk: Grønlands Statistik og Sundhedsdirektoratet/Paarisa. ISSN 1600-2679.**

Grønlands Statistik gennemførte ESPAD 2003-undersøgelsen blandt unge, årgang 1986, 1987 og 1988 som en spørgeskemaundersøgelse blandt grønlandske elever i 9., 10. og 11. klasse i marts 2003. Svarprocenten er på 66%.

- Hovedparten af de 14-16-årige giver udtryk for tilfredshed med deres helbredsmæssige situation;
- Ca. fire ud af 10 skoleelever kan betragtes som rygere;
- De unge drikker for at blive fulde. Kun 29 pct. har aldrig været fulde, og 46 pct. angiver, at de har været fulde inden for den seneste måned;
- 25 pct. har prøvet at ryge hash, 21 pct. har prøvet at sniffe

 Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

- **Poppel, B. & Andersen, T.: Alcohol and other drug use among students in Greenland - a comparison between some 1999 and 2003 ESPAD data. *International Journal of Circumpolar Health* 63 (2004, Suppl. 2):410-413.**

- Artiklen sammenligner resultaterne fra ESPA-undersøgelserne i 199 og 2003 og omfatter årgangene 1983, 1984, 1986, 1987 og 1988.

 Artiklen findes alene i en engelsk version.

Schnor, C., Pedersen, M.J., Alcón, M.C.G. & Niclasen, B. (2004). Sundhed og helbred hos skolebørn i Grønland fra 1994 til 2002. INUSSUK – Arktisk Forskningsjournal 1:2004. Nuuk: Direktoratet for Uddannelse, Forskning og Kirke. ISSN 1397-7431. ISBN 87-90948-09-2

Rapporten skaber overblik over udviklingen i skolebørns sundhed, sundhedsvaner og helbred fra 1994 til 2002 ved at samle resultaterne fra Skolebørnsundersøgelserne (Health Behaviour in School-aged Children, HBSC) i 1994, 1998 og 2002.

Den grønlandske HBSC er en del af en international undersøgelse, der er udviklet i samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen WHO (World Health Organisation). 2002-undersøgelsen er den femte internationale undersøgelse (35 lande deltog) og den tredje med grønlandsk deltagelse.

Undersøgelsen fokuserer på 'at betragte skoleelevers sundhedsvaner i et bredt perspektiv, der indrager omgivelserne omkring eleven, og forsøger at besvare spørgsmålene *hvordan hænger sundhedsvanerne sammen med hvad der ellers foregår i de unges liv? og hvad er sammenhængen mellem de unges sundhedsvaner, den sociale kontekst og de vilkår, de oplever i deres hverdag?*' (Schnor et al. 2004: 7).

Curtis, T., Larsen, H. B., Helweg-Larsen, K., Pedersen, C. P., Olesen, I., Sørensen, K., Jørgensen, M. E. & Bjerregaard, B. (2006). *Unge trivsel i Grønland 2004-2005*. INUSSUK – Arktisk Forskningsjournal 2006:1. Nuuk: Direktoratet for Uddannelse, Forskning og Kirke.

Rapporten beskriver unges livsbetingelser og trivsel i Grønland og en række risikofaktorer for mistrivsel, selvmordsadfærd og helbredsproblemer.

Resultaterne viser at 37 % af de unge har tænkt alvorligt på at begå selvmord, mens 23 % havde forsøgt at begå selvmord. (s.44)

Unge piger har markant oftere end unge drenge rapporteret om selvmordsadfærd i form af selvmordstanker og selvmordsforsøg. (s.45)

Det er påfaldende, at over en fjerdedel af de unge, der har forsøgt selvmord, kender nogen, der har begået selvmord (27 %), og at over halvdelen af de unge, der har forsøgt selvmord, har haft en kæreste eller en god ven, der har begået selvmord (58 %). (s. 48)

Endvidere viser resultaterne at der er en række markante faktorer der gør sig gældende for de unge, der rapporterer om seksuelle overgreb i modsætning til dem der ikke har oplevet strafbare seksuelle erfaringer før 15 års alderen, disse faktorer er:

- De unge, der har været udsat for strafbare, seksuelle overgreb, oftere har boet i en bygd i 10 års alderen.
- De unge har oftere været vidne til alkoholproblemer i den nærmeste familie.
- De unge har oftere været udsat for omsorgssvigt, her i form af fysisk afstraffelse fra forældrenes side.
- Endelig er disse unge oftere selv begyndt at drikke alkohol før 13 års alderen. (s. 59)

Datamaterialet omfatter 508 unge i alderen 15-18- år fra byerne: Upernavik, Ilulissat, Maniitsoq, Tasiilaq, Nuuk, Narsaq og Qaqortoq. Data er indsamlet ved computerbaserede selvudfyldte interviews.

Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

Dahl-Petersen, I., Pedersen, C. P., & Bjerregaard, P. (2007). Notat om unge med god trivsel. København: Syddansk Universitet. Statens Institut for Folkesundhed

Rapporten tager udgangspunkt i en anden undersøgelse 'Unge trivsel i Grønland 2004-2005' af Tine Curtis m.fl.

Det, der kendetegner unge med god trivsel er: Gode sociale relationer, ikke at føle sig uønsket alene og en positiv vurdering af eget helbred. Endvidere har det betydning for pigernes trivsel hvor let det er at tale med forældrene om problemer og om forældrene er flyttet fra hinanden. For drengene har det betydning for deres trivsel at være fysisk aktive.

De unges eget bud på, hvad der skal til, for at børn kan få det bedre i Grønland er: Opprioritering af

familielivet, indsatser rettet mod mere åbenhed blandt forældre og børn, fokus på et lavere alkoholforbrug blandt voksne og et ønske om en mere indgribende rolle fra samfundets side. (s. 18)
Datamaterialet omfatter 508 unge i alderen 15-17- år samt enkelte 18-årige skoleelever fra 9. -11. klasse fra byerne: Upernavik, Ilulissat, Maniitsoq, Tasiilaq, Nuuk, Narsaq og Qaqortoq.

Rapporten foreligger på grønlandsk:

http://www.mipi.gl/~media/MIPI/MIPI_udgivelser/trivsel%20med%20C3%A5rstal%20KAL%20%20%20rettet%2011092008.pdf?la=da

Pedersen, C. P., Dahl-Petersen, I. & Bjerregaard, P. (2007). *Notat om selvmordstanker og selvmordsforsøg blandt unge i Grønland*. Notatet er udgivet i samarbejde mellem MIPI – Videnscenter om børn og unge, Paarisa - Direktoratet for Sundhed/Grønlands Hjemmestyre, og Statens Institut for Folkesundhed.

Denne rapport er en uddybende analyse af det indsamlede datamateriale fra en anden rapport 'Unge trivsel i Grønland 2004-2005' af Tine Curtis m.fl.

Man har i rapporten analyseret sammenhængen mellem selvmordsadfærd og disse variabler: Socio-demografiske forhold, opvækstforhold, sociale relationer, livsstilsfaktorer, skole/fritid, belastende oplevelser og sundhed og psykisk helbred.

Resultaterne af analyserne viser, at nedenstående faktorer har en stor betydning for selvmordsadfærd:

For drengene: At have venner eller kærester, der har begået selvmord, at være uønsket alene, brud med kæreste og dårligt selvvurderet helbred.

For pigerne: Seksuelle overgreb, uønsket alene, problemer med at tale med forældre, dårligt fagligt standpunkt i skolen, dårligt selvvurderet helbred og flere symptomer på depression.

Der er desuden en sammenhæng mellem selvmordsforsøg og faktorer som alkoholforbrug og problemer i skolen.

De unge efterspurgte mere omsorg, opmærksomhed og lydhørhed fra de voksne, flere henvendelsesmuligheder og at blive bedre til at tale sammen og lytte til hinanden. (s. 14-17)

Datamaterialet omfatter 508 unge i alderen 15-17- år samt enkelte 18-årige skoleelever fra 9. -11. klasse fra byerne: Upernavik, Ilulissat, Maniitsoq, Tasiilaq, Nuuk, Narsaq og Qaqortoq.

Rapporten foreligger på grønlandsk:

http://www.mipi.gl/~media/MIPI/MIPI_viden_om_boern_og_unge/Kategorier/Selvmod/Notat%20om%20selvmordsadf%C3%A6rd%20gl.pdf?la=da

Notat om selvmordstanker og selvmordsforsøg blandt unge i Grønland om sammenhænge mellem selvmordsadfærd og forskellige sociale problemer:

Der er mange forklaringer på årsager til selvmordsadfærd, men gennemgående tegner der sig et billede af, at faktorer som usikre opvækstvilkår, personlige kriser forårsaget af konflikter med kærester eller andre nære relationer, andres selvmord og alkoholproblemer er medvirkende årsager til selvmordshandlinger (Lyng, 2002; Thorslund, 1992; Leineweber et al, 2001). Flere undersøgelser har også fundet en sammenhæng mellem alkoholproblemer og selv- mord. Befolkningsundersøgelserne viser en sammenhæng mellem alkoholproblemer i familien, seksuelle overgreb og selvmordstanker (Bjerregaard, 2006) og Grove & Lyng fandt, at blandt de vigtigste determinanter for selvmordsforsøg er en usikker opvækst med alkoholproblemer i hjemmet, egne alkoholproblemer og problemfyldte relationer til nære sociale relationer (Grove & Lyng, 1979). (Pedersen et al. 2007: 5)

Depressionssymptomerne viser en stærk sammenhæng med selvmordsadfærd for både drenge og piger, og betydningen af andres selvmord er stor for både drenge og piger i forhold til selvmordsforsøg. For drengene har desuden faktorer som at være uønsket alene og brud med kæreste stor betydning for selvmordsadfærd. For pigerne er det seksuelle overgreb, der har den største betydning for selvmordsforsøg. Desuden har det at være uønsket alene og at have problemer med at tale med forældre en betydning for pigerne. I de statistiske modeller uden depression indtræder selvvurderet helbred som indikator for den psykiske trivsel, og for drenges selvmordsforsøg desuden bopæl i bygd ved 10 års alder og konflikter med forældre som statistisk signifikante, forklarende faktorer. (ibid: 15-16)

Resultatet af analyserne vidner om stærke sammenhænge mellem selvmordsadfærd og faktorer som ensomhed (at være alene selvom man egentlig har mere lyst til at være sammen med andre), traumatiske hændelser og for pigerne vanskeligt at tale om problemerne med forældrene. Disse resultater bekræfter ovenstående undersøgelsers resultater. (ibid: 16)

Niclasen, B., Løngard, K., Laursen, L. K. & Schnohr, C. (2007). Sundhed på toppen – Resultater fra Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) undersøgelsen i Grønland i 2006 [Health on the top of the world]. Inussuk Arktisk Forskningsjournal 2007:1. Nuuk: Grønlands Hjemmestyre.

Den fjerde rapport i undersøgelsen 'Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) foretaget i 2006 søger både at inddrage nye områder og samtidig følge op på vigtige tendenser fra de tidligere HBSC-undersøgelser.

Resultaterne viser, at knapt fire ud af fem elever godt eller meget godt kan lide at gå i skole. (s. 47)

Der var i alt 85 % af eleverne, der ikke blev mobbet eller blev mobbet sjældnere end én gang om ugen, hvilket var et lille fald i forhold til andelen i 2002. Af de elever, der oplevede at blive mobbet, var der som tidligere flere piger (9 % af alle elever) end drenge (6%). Der var forskel mellem aldersgrupperne, idet de yngre blev mobbet hyppigst. (s. 56)

Selvvurderet helbred er en god indikator for børns (og voksnes) evne til at håndtere udfordringer i hverdagen og til at forudsige deres helbred på længere på sigt. Det var særligt de ældste piger, der

vurderede deres helbred negativt, idet 34 % af disse udtrykte, at de havde nogenlunde eller dårligt helbred mod 20 % af de ældste drenge. (s. 61)

I emnet om livskvalitet vurderede 74 % af alle elever, at de havde høj livskvalitet, mod 81 % i 2002. Det vil sige, at andelen af grønlandske elever med en høj livskvalitet synes at have en faldende tendens. (s. 63)

I alt 77 % af de 15-17-årige elever havde aldrig prøvet at ryge hash, hvilket var uændret siden 2003, og at 92 % angav at de aldrig havde prøvet at sniffe. (s. 102, 104)

I alt havde 53 grønlandske skoler med 4.123 elever valgt at deltage.

Rapporten foreligger på grønlandsk og dansk i én rapport.

Christensen, E., Kristensen, L. G. & Baviskar, S. (2008). *Børn i Grønland - en kortlægning af 0-14-årige børns og familiers trivsel*. København: Institut for Velfærdsforskning/SFI – Det Nationale Forskningscenter For Velfærd 2009:01. ISSN: 1396-1810. ISBN: 978-87-7487-923-7

Rapporten handler om 0-14-åriges og deres familiers trivsel. Målet var at få et bedre overblik med informationer om børns og familiers generelle trivsel, samt informationer om forekomst af omsorgssvigt.

Resultaterne viser at de fleste børn har et almindeligt godt og velfungerende liv, og at der er et mindretal (en tredjedel af børnene) der har alvorlige vanskeligheder i form af: drillerier, trivselsproblemer, seksuelle overgreb, forældre med alkoholproblemer, mødre der udsættes for fysisk mishandling og forældre med få økonomiske, sociale og personlige ressourcer.

Resultatet for de ældre børn viser at:

- 85 % af skolepigerne og 75 % af skoledrengene trives godt
- 15 % af skolepigerne og 25 % af skoledrengene tilsvarende har trivselsproblemer
- trivselsproblemerne generelt forekommer oftere hos de ældre skolebørn
- problemerne i særlig grad er knyttet til samvær med andre børn
- 8 % af såvel piger som drenge er placeret uden for det sociale fællesskab
- især de ældste af børnene har psykologiske vanskeligheder (s. 70)

I undersøgelsen oplyser forældrene, at der i alt er 3 % af børnene, der får lussinger, og 3 % af børnene, der får endefulde af deres forældre som en del af opdragelsen. (s. 78)

Rapporten konkluderer, at 4 % af børnene har været udsat for aktivt fysisk omsorgssvigt.

I spørgsmålet om passiv fysisk omsorgssvigt anføres det, at i alt 5 % af børnene har oplevet enten at

være alene hjemme, eller at gå sultne i seng, fordi der ikke var mad i hjemmet. (s. 79)

Omkring 15 % af børnene, lever aktuelt i en familie, hvor moren oplyser, at der er alkoholproblemer. (s. 84)

Undersøgelsen er en kvantitativ interviewundersøgelse via telefon, hvor 1160 børn i alderen 0-14 år indgik i undersøgelsen – i de tilfælde hvor barnet var under 11 år, var det børnenes værge, der blev interviewet.

Niclasen, B. 2009. *Børns sundhed i socialt perspektiv med udgangspunkt i Inuuneritta-Folkesundhedsprogrammet*. Nuuk: Meeqqat Inuusuttullu Pillugit Illisimasaqarfik (MIPI). ISBN 978-87-993449-0-1

Denne rapport belyser ulighed i sundhedsområdet for børn i Grønland. Koblingen mellem social ulighed og sundhed er interessant fordi viden om ydre forholds betydning for sundheden mangler, da den overvejende del af den offentliggjorte forskning typisk omhandler enkeltsygdomme og sjældent ses i et socialt perspektiv eller inkluderer sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige forhold, der er en del af de samfundsmæssige vilkår, som har betydning for sundheden.

Emner, der bliver berørt i rapporten er: Mad og kostvaner, alkohol og rygning, fysisk aktivitet og inaktivitet, tidlig indsats, tandsundhed og ressourcer.

Rapporten viser, at alt peger på at nogle børns ringere sundhed også har baggrund i faktorer, der ligger udenfor det enkelte barns eller den enkelte families indflydelse, og at børn med ringere sundhed eller ringere forudsætninger for sundhed er overrepræsenteret i yderdistrikter og bygder. (s. 35) Datagrundlaget er blandt andet uddrag fra HBSC-data materiale, nye dataudtræk specielt til denne rapport, Grønlands Statistik, det nationale fødselsregister, det grønlandske sundhedsvæsen og Landslægen.

Pedersen, L. T. (2009). *Børn og unge med domfældte og indsatte forældre*. Nuuk: MIPI – Videnscenter om Børn og Unge.

Denne rapport er en mindre undersøgelse om børn af domfældte og indsatte i Grønland.

Resultater i rapporten viser, at i 2006 havde 1 ud af 14 børn en forælder der blev kendt skyldig for en forbrydelse i Grønland. Forældrene overtrådte hyppigst kriminalloven og forseelserne var oftest vold og tyveri. (s. 14)

131 børn havde forældre, der blev dømt til anstalt og anbringelsesperioden var gennemsnitligt 11 måneder.

Børn med domfældte eller indsatte forældre var oftest 0-9 år, og der var lidt flere drenge end piger.

Hovedparten boede i byerne. (s. 14)

Denne rapport er baseret på dansk og international litteratur, samtaler med relevante offentlige instanser og data, der er stillet til rådighed af Grønlands Statistik.

Rapporten *Børn og unge med domfældte og indsatte forældre: om af sårbarhed og børn og unge af domfældte som en sårbar gruppe*

Internationalt er der observeret en række psykiske og adfærdsmæssige reaktioner hos børn af fængslede, blandt andet: Øget forekomst af depressive symptomer, aggressiv, antisocial og kriminel adfærd, øget brug af tobak og alkohol, følelser som angst, forladthed, afsavn, skyld og skam. Barnet kan opleve at måtte flytte fra sine vante omgivelser, og familien kan komme til at lide under knap økonomi, stigmatisering og marginalisering. Emnet er tabuiseret og derfor mangler barnet ofte voksne at tale med. Det er sandsynligt, at børn af domfældte og indsatte i Grønland også vil opleve nogle af disse følger. (ibid.: 14-15)

Børn af domfældte og indsatte udgør en yderst sårbar og ofte overset gruppe i Grønland. Området bærer præg af underprioritering og knappe ressourcer, men en række tiltag vil formodentlig kunne forbedre forholdene for disse børn, dette kræver dog kortlægning, indsamling af viden og dokumentation.

(Pedersen 2009: 15)

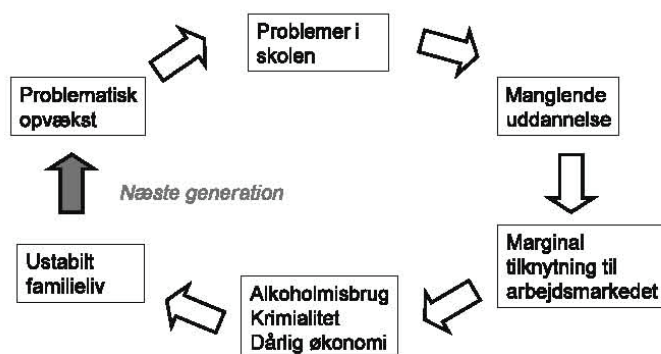
Rapporten findes også på grønlandsk:

[http://www.mipi.gl/~media/MIPI/MIPI udgivelser/B%C3%B8rn%20af%20domf%C3%A6ldte%20KAL%20%20%20FINA%20til%20hjemmesiden.pdf?la=da](http://www.mipi.gl/~media/MIPI/MIPI_udgivelser/B%C3%B8rn%20af%20domf%C3%A6ldte%20KAL%20%20%20FINA%20til%20hjemmesiden.pdf?la=da)

Skatte- og Velfærdskommissionen (2011). *Vores velstand og velfærd – kræver handling nu*. ISBN 978-87-994525-0-7. www.nanoq.gl

I 2009 nedsatte Naalakkersuisut en Skatte- og Velfærdskommission, der i marts 2011 fremlagde betænkningen *Vores velstand og velfærd – kræver handling nu*. (Skatte- og Velfærdskommissionen 2011a). Kommissionen havde som en del af grundlaget for sit arbejde fået udarbejdet en Baggrundsrapport *Børn og Unge* (Skatte- og Velfærdskommissionen 2011b). Kommissionen gennemførte ikke selvstændige analyser men byggede på eksisterende grønlandske undersøgelser af børns og unges trivsel og internationale erfaringer og inddrog bl.a. diskussionen om betydningen af social arv – ikke mindst mulige konsekvenser af negativ social arv – for børns og unges udvikling:

Negativ social arv kan gøre opvæksten problemfyldt, og det efterfølges ofte af en problematisk skolegang og manglende succes i uddannelsessystemet. Dette giver en dårlig indgang til arbejdsmarkedet og medfører derfor hyppige jobskift, arbejdsløshed og marginalisering. Til dette er ofte knyttet misbrugsproblemer og sociale problemer. Dermed er der en stor risiko for en negativ spiral, hvor børnene oplever en problematisk opvækst og dermed har en stor risiko for at gennemleve det samme forløb som forældrene, jfr. figur 1.1.

(Skatte- og Velfærdskommissionen 2011b: 4-5).

Kommissionen identificerede i *Baggrundsrapporten* en række 'udfordringer' i forbindelse med børns og unges trivsel:

- I forhold til befolkningens størrelse er der generelt et meget højt niveau af børn, der må forventes at have behov for indsats.
- Der er massiv mangel på uddannet personale. Landsdækkende er der en hel del ubesatte stillinger på området, og store dele af det ansatte personale mangler de faglige uddannelser og kompetencer, som der er behov for, og de sidder ofte alene med arbejdet. Følgelig er der en stor udskiftning blandt dette personale. Desuden besættes en del stillinger af danskere for kortere perioder.
- På landsplan eksisterer der store uligheder mellem områder. Børn, der lever i yderområder og bygderne i særligt Nord- og Østgrønland er generelt mere udsatte end børn fra de større byer. Bygder og yderdistrikter er samtidig de områder, hvor både socialvæsenet og sundhedsvæsenet har den mindste specialisering og det mindst udbyggede tilbud
- Der er børn med identificeret mistrivsel, som venter på indsats, grundet manglende ressourcer og indsatsmuligheder.
- På baggrund af tidlig indsats identificeres problemer i familier og hos børn tidligere, men der er ofte ikke ressourcer til at tilbyde videre indsats i form af behandling, anbringelse mm.
- Der mangler koordinering og sammenhæng mellem indsatser.
- Helt basalt mangler der viden og data på børne- ungeområdet om hvilke indsatser, der virker. Der mangler systematik i socialforvaltningernes arbejde, og der mangler den rette metodeudvikling. Der er meget lidt eksplicit formuleret viden om antagelserne af de sociale indsatser virkning.

(Skatte- og Velfærdskommissionen 2011b: 32).

Christensen, E. & Hansen, H. (2011). Den sociale indsats for børn og unge i Grønland. Kortlægning af aktiviteterne 2011. København: SFI. Det Nationale Forskningscenter For Velfærd 11:24. ISSN: 1396-1810. ISBN: 978-87-7119-025-0. e-ISBN: 978-87-7119-026-7

Rapporten giver et overblik over den sociale børne- og ungeindsats i Grønland ved at opgøre hvor mange og hvilke indsatser, der er i gang i løbet af 2011.

Rapportens resultater viser, at langt de fleste indsatser er oplysningskampagner igangsat af PAARISA, og at der er få indsatser at finde i byggerne. De fleste indsatser findes i Kommuneqarfik Sermersooq og Qaasuitsup Kommunea. Mange af indsatserne er varige mens enkelte indsatser har en mere kortvarig karakter. Der er flere store indsatser af typen døgninstitutioner/børnehjem samt holdningsbearbejdende kampagner.

Målgrupperne er i høj grad familier med børn, særligt børn i alderen 6-13 år og 14-17 år.

Halvdelen af finansieringen og styringen af indsatser kommer fra de fire kommuner, mens Departementet for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling bidrager med knapt en femtedel. Den sidste del af indsatserne styres af forskellige NGO'er, private foreninger samt selvejende institutioner eller privatejede institutioner.

Fonde og indsamlede midler finansierer primært specifikke indsatser, der dels er helt konkrete, dels er nye på den måde, at de tager fat på hidtil uløste opgaver. (s. 8-9)

Datamaterialet er indhentet fra budgetter for 2011 for Grønlands Selvstyre, landets fire kommuner en række selvejende institutioner, private institutioner, NGO organisationer samt private foreninger og organisationer. I alt er der informationer om 141 forskellige indsatser.

Niclasen, B. & Bjerregaard, P. (eds) (2012). Folkesundhed blandt skolebørn - Resultater fra HBSC-undersøgelsen i 2010. SIF's Grønlandsskrifter nr. 22. København: Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet.

Den femte rapport i undersøgelsen 'Health Behaviour in School-aged Children' (HBSC) er foretaget i 2010.

Temaet for denne rapport er folkesundhed hos skolebørn ud fra fokusområderne i 'Inuuneritta – lad os få et godt liv' 2007-2010. Disse fokusområder er: tidlig indsats overfor unge med risiko- og misbrugsadfærd, børn og unges livskvalitet og trivsel og børn og unges handlekompetence i forhold til en generel sund livsstil.

I alt havde 42 skoler med 2182 elever valgt at deltage i Grønland.

De emner der bliver berørt er: Helbred og livskvalitet, kost og måltidsvaner, fysisk aktivitet og stillesiddende adfærd, tandsundhed. Alkohol, hash, snifning og rygning, vold og mobning, det sunde sexliv, sygelighed, symptomer og medicinbrug og til sidst ressourcer.

Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

Pedersen, C. E. & Bjerregaard, P. 2012. Det svære ungdomsliv. Unges trivsel i Grønland 2011 - En undersøgelse om de ældste folkeskoleelever. SIF's Grønlandstidsskrifter nr.24. København: Statens Institut for Folkesundhed. Syddansk Universitet.

Denne rapport skildrer opvækstvilkår, livsbetingelser, trivsel og helbred blandt de ældste elever i folkeskolen. Rapporten baserer sig på undersøgelsen Unges Trivsel i Grønland 2011 og følger op på den tidligere undersøgelse Unges Trivsel i Grønland 2004.

Rapportens hovedtemaer er: unges trivsel og psykiske helbred herunder selvmordsadfærd, vold, misbrugsproblemer i den nærmeste familie, seksuelle erfaringer samt seksuelle overgreb.

I rapporten er der hovedsageligt lagt vægt på at identificere forskelle i indikatorer for trivsel mellem de unge. Resultaterne viser, at hovedparten af de unge har et godt liv med god trivsel, gode

livsbetingelser og et godt psykisk og fysisk helbred. Men resultaterne i rapporten vidner også om, at der er en betydelig andel af de unge, der har det svært og har oplevet belastende hændelser (s. 3)

Datamaterialet omfatter 481 unge i alderen 15-18- år fra byerne: Upernavik, Ilulissat, Maniitsoq, Tasiilaq, Nuuk, Narsaq og Qaqortoq. Data er indsamlet ved computerbaserede selvadministrerede interviews.

Pedersen, C. P., Mikkelsen, S. S. & Bjerregaard, P. 2013. Ingen børn skal vokse op i fattigdom. Fattigdom og social ulighed i børnehøjde i Grønland. Nuuk: Børnerettighedsinstitutionen MIO.

Rapporten belyser det aktuelle omfang af børnefattigdom i Grønland ud fra et økonomisk perspektiv og udviklingen i børnefattigdom i perioden 2002-2010 med særlig fokus på relativ økonomisk fattigdom.

Rapporten kan siges at være delt op i fire. Den første del omhandler en opsummering af tiltag og indsatser overfor børnefattigdom. Dernæst behandles fattigdomsbegrebet i del to under titlen 'Børnefattigdom i Grønland 2002-2010'.

I del tre behandles omfanget af børnefattigdom i Grønland, mens del fire omhandler emnet social ulighed i sundhed.

Rapportens resultater viser, at i 2010 levede 11,7 procent af alle børn i Grønland i relativ fattigdom – defineret ved <50 procent af medianindkomsten, og 19,8 procent defineret ved <60 procent. Samme år boede 45,9 procent af alle børn i husstande, der modtog offentlig hjælp.

Der er en generel tendens til at kommunerne Kujalleq og Qaasuitsup havde en større andel af fattige børn end landsgennemsnittet. Børnefattigdom var mere hyppig i bygder end i byer. Den største andel af fattige børn sås i Qaanaaq, både i byen og bygderne.

Risikofaktorer for børnefattigdom i Grønland er: når husstandens voksne var yngre end 30 år, når husstanden bestod af enlige forældre, og når der var mange børn i husstanden. Husstande, hvori der boede voksne født både i og uden for Grønland, havde lavere risiko for at leve i fattigdom end husstande, hvori samtlige voksne var født i Grønland. (s. 3)

Datagrundlaget er hentet fra Grønlands Statistik og er baseret på alle registrerede husstande i Grønland med børn i alderen op til 18 år fra 2002 til 2010.

Børnerettighedsinstitutionen MIO (2013). Inuk inuuvoq - Qanorluunniit mikitigigaluaruni. Et menneske er et menneske - lige meget hvor lille det er. Nuuk

Rapporten handler om anbragte børn på døgninstitutioner og i plejefamilier, og fokus er på børnenes egne tanker om det at være anbragt.

Det understreges, at omkring 1100 børn (syv procent af alle børn i Grønland) er anbragt udenfor hjemmet - tre fjerdedele i plejefamilier og en fjerdel på døgninstitutioner.

I rapporten belyses følgende emner: Børns rettigheder, inddragelse, tryghed, anbringelsen, handleplaner, familien, forandring, fremtidsdrømme, reagerer vi hurtigt nok? Og fortrængning er forsvar. Disse emner bearbejdes med udgangspunkt i FN's Børnekonvention, belyst med små uddrag fra interviewene med børnene.

Datagrundlaget er baseret på interviews med 33 anbragte børn i alderen 7-16 år fra Uummannaq, Ilulissat, Maniitsoq, Nuuk, Qaqortoq, Narsarsuaq og Tasiilaq. Undersøgelsen som sådan er ikke repræsentativ, men giver et indblik i de tanker, børn gør sig om deres anbringelse.

Rapporten er udarbejdet på grønlandsk og dansk i én rapport.

Niclasen, B (2015). *Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland – resultater fra skolebørns-undersøgelsen HBSC Greenland i 2014*. SIF's Grønlandsskrifter nr. 27. Copyright © Statens Institut for Folkesundhed, København. ISBN: 978-87-7899-300-7; E-ISBN: 978-87-7899-301-4; ISSN: 1601-7765.

Temaet i den sjette HBSC-undersøgelse i Grønland er skoletrivsel og skoletilknytning målt som oplevet støtte fra lærere og klassekammerater og at følge udviklingen indenfor Inuuneritta's fokusområder (kost, fysisk aktivitet, rygning og rusmidler). (Niclasen, 2015: 7)

Rapportens kapitel 10 analyserer social ulighed og 'den skæve fordeling' og konkluderer bl.a.

- Der er forskel i materiel velstand og forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet i forhold til, hvor eleven boede
- En højere andel, 71%, oplevede aldrig at gå sulten i seng eller i skole end tidligere.
- Elever fra mindre velhavende hjem vurderede deres helbred som dårligere
- Velhavende elever oplevede sig i oftere støttet af lærere og klassekammerater. (ibid.: 13)

Trivsel og sundhed blandt folkeskoleelever i Grønland – rapportens resultater om sammenhænge mellem social trivsel i skolen, ulighed, subjektivt velbefindende og mental sundhed

”Temaet for dette års rapport er skolen og specielt social trivsel i skolen i forhold til lærere og klassekammerater, netop fordi social trivsel er en vigtig del af elevens skoletilknytning. Det blev fundet, at alle de undersøgte skoleparametre: *skoletilfredshed, opfattet pres fra skolearbejde, oplevelse af hvordan klasselæreren vurderede ens præstationer* havde gradueret sammenhæng fra ikke at opleve sig støttet, over at være indifferent, til at opleve sig støttet af klassekammerater og lærere. For *pjæk* sås en gradueret sammenhæng for oplevet støtte fra lærere. Men det var ikke kun skoleparametrene oplevet støtte havde sammenhæng med. Der fandtes den samme graduerede sammenhæng mellem oplevet mangel på støtte og at have *symptomer mindst hver uge, dårligere selvvurderet helbred og ringere livskvalitet, at have en mere negativ kropsopfattelse og delvis for vægtkontrollerende adfærd* og ikke mindst for *at ryge, at have drukket alkohol de sidste 30 dage, at have været fuld og at have prøvet hash, at opleve mobning og at mobbe, ligesom elever, der ikke opfattede sig som støttet også ofte havde det socialt sværere*. Da sammenhængen er gradueret, er det ikke kun de 10%, der ikke oplever sig støttet af deres klassekammerater eller de 6% der ikke oplever sig støttet af deres lærere, men også den store mellemgruppe, der hverken oplever sig støttet eller ikke støttet, der vil have stor gavn af at deres sociale trivsel og deres positive tilknytning til skolen forbedres. Hvis vi skal nå målet om, at flere får en uddannelse, så skal vi også sikre, at alle børn og unge kommer med på sundhedsvognen - og her må vi også have lighed i de grundlæggende vilkår i tankerne.” (Niclasen 2015: 13-14)

Christensen, E. & Baviskar, S. (2015). *Unge i Grønland. Med fokus på seksualitet og seksuelle overgreb*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter For Velfærd

Rapporten er udarbejdet på foranledning af Departementet for Familie og Justitsvæsen i Grønlands Selvstyre.

Undersøgelsen er foretaget på et udtræk af 400 unge i alderen 18 til 25 år. De unge er trukket ud, så de er repræsentative for samtlige 18-25-årige i Grønland. I alt 151 ud af de 377 unge, som blev kontaktet, deltog i undersøgelsen.

Der dokumenteres markante negative følger i forbindelse med seksuelle overgreb. En væsentlig del af de vanskeligheder, Grønland står over for med den unge generation, har en sammenhæng med det forhold, at en stor del af de unge har været udsat for seksuelle overgreb.

Unge i Grønland. Med fokus på seksualitet og seksuelle overgreb – rapportens hovedkonklusioner:

(33 pct. af kvinderne og 33 pct. af mændene) havde ikke noget ønske om, at der skulle ske noget seksuelt den første gang, de var seksuelt sammen med en anden. (Christensen & Baviskar 2015: 10).

For i alt 22 pct. af de unge kvinder og 5 pct. af de unge mænd gælder det, at de på samme tid var yngre end 15 år og ikke selv havde ønsket en seksuel kontakt den første gang, de havde seksuelt samvær med et andet menneske.

(ibid.)

Overgrebene er som hovedregel foretaget af lidt fjernere familiemedlemmer, familiens mandlige venner og "andre". (ibid.)

Der er en række statistisk signifikante sammenhænge mellem flere af de forskellige undersøgte forhold i de unges liv og det forhold, at de unge har været udsat for seksuelle overgreb. I alle tilfælde er der tale om en længerevarende negativ effekt. (ibid.: 11)

For både kvinder og mænd, der ikke selv var med til at bestemme, at der skulle være seksuelt samvær, var der en signifikant sammenhæng mellem såvel et tidligt som et stort forbrug af alkohol. (ibid.: 11)

En stor del af de unge (både kvinder og mænd) har overvejet eller forsøgt selvmord. Blandt de unge, der har været udsat for seksuelle overgreb, er der en større andel, der har overvejet eller forsøgt selvmord, end der er blandt de øvrige unge, forskellen er dog ikke statistisk signifikant. (ibid.: 11)

Undersøgelsen viser, at unge, der har været udsat for seksuelle overgreb, har en signifikant ringere grad af tilfredshed med livet (både kvinder og mænd) samt en signifikant dårligere selvopfattelse. Unge kvinder, der har været udsat for seksuelle overgreb, er signifikant sjældnere i gang med en uddannelse efter folkeskolen. (ibid.: 11)

Desuden er der en øget risiko for, at unge, der én gang har været udsat for seksuelle overgreb, igen bliver udsat for overgreb, ligesom der er en signifikant øget sandsynlighed for tidlige graviditeter og tidlige fødsler. (ibid.: 11)

Seksuelle overgreb finder sted over hele landet – der er ikke nogen enkelt kommune, hvor risikoen for overgreb er signifikant højere end andre steder. (ibid.: 11)